

שיחת השבוע

הבד יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

מזכים בשופר

בימי ראש-השנה יצאו אי"ה חסידי חב"ד לזכות יהודים במצווה הגדולה של תקיעת שופר. פעילות זו נעשית על-פי קריאת הרבי מליובאוויטש, לזכות את המוני בית-ישראל ב'מצוות היום'. חסידי חב"ד יבקרו אצל המאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי-אבות, עולים חדשים ואף אסירים בבתי-כלא, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר.

פדיון כפרות

מנהג ישראל לקיים לקראת יום-הכיפורים את מנהג הכפרות, ולתת את תמורתן לצדקה. בתי-חב"ד ברחבי הארץ מפזרים מעטפות מיוחדות לפדיון כפרות. זאת הזדמנות נאותה גם לקיים את מנהג הכפרות וגם לתת צדקה למוסד העוסק כל ימות השנה במעשי צדקה וחסד ובהפצת אור היהדות בדרכי נועם ובאהבת-ישראל. פרטים בבית-חב"ד המקומי.

עלונים חדשים

לקראת שנת תשס"ח הוציאו-לאור צעירי-חב"ד מגוון של עלונים-הסברה חדשים. עלון נרות-שבת נדפס בכחצי מיליון עותקים, והוא יחולק לנשי ובנות ישראל. בעלון גם מופיע לוח זמני הדלקת הנרות לכל השנה. כמו-כן הופיעו עלונים מהודרים על חגי תשרי, לילדים ולמבוגרים. עלונים אלו מוגשים בשפה ברורה ובעיצוב מודרני, והם זוכים להצלחה רבה בציבור הרחב.

השבת ספרי-תורה

שלושה ספרי-תורה שנגנבו נפדו על-ידי עו"ד מרדכי ציבין, והוא מחפש את בעליהם. הבעלים ישלחו פקס עם שם, מספר טלפון וסימנים של ספרי-התורה לטל' 03-5600121.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
6:53	7:31	7:11	6:47
7:47	8:25	8:00	7:38

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ראש בריא, שנה בריאה

א' בתשרי הוא ה'ראש' של השנה. כשם שהראש מעניק חיות לכל הגוף ומפעיל את כל איבריו, כך בראש-השנה נקבע כל מה שיקרה במשך השנה

ידון אותנו במידת הרחמים ויכתבנו לשנה טובה ומתוקה. אלא שזו שמחה בבחינת "וגילו ברעדה". לכן נאמר שיש למעט בהנאת הגוף ובשינה בשני ימי ראש-השנה, ולנצל כל רגע פנוי לתפילה, לתורה, ובעיקר לאמירת תהילים.

כל זה נובע מההתייחסות ליום הזה כאל ראש. אם יש פגם ביד או ברגל, זו פגיעה נקודתית, שאינה משפיעה בהכרח על כל הגוף; אולם אם חלילה נפגע הראש – זו פגיעה בכל הגוף. כל יום מימות השנה צריכים לנצל כראוי, אבל אם חלילה לא ניצלנו יום אחד כהלכה, זו פגיעה נקודתית באותו יום. אבל אם חלילה ייפגע 'ראש' השנה, הדבר ישפיע על כל השנה כולה.

הבקשה העיקרית

עיקרה של העבודה הרוחנית בראש-השנה היא קבלת עול מלכות שמים. בתפילה אנו מבקשים: "מלוך על העולם כולו בכבודך... וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו". פעמים רבות אנו מציינים ומדגישים את העובדה שהקב"ה הוא מלך – "מלך על כל הארץ". הוא המלך ואנחנו מקבלים עלינו את עולו, למלא את רצונו.

איננו מסתפקים בקבלת-העול האישית שלנו לפני הבורא, אלא מבקשים שהיא תקיף את הבריאה כולה. אנו מתפללים ש"יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" – שהאנושות כולה תתאחד לעבוד את ה', לאהבו ולירא מפניו. על הרוע שקיים בעולם אנחנו מבקשים שהקב"ה יעבירו לגמרי מאיתנו – "והרשעה כולה בעשן תכלה, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ".

והבקשה הגדולה של כולנו היא: "תן כבוד ה' לעמך... שמחה לארצך וששון לעירך", ובעיקר – "צמיחת קרן לדוד עבדך, ועריכת נר לבן-ישי משיחך"; שנזכה כי השנה הבאה לקראתנו תהיה שנת הגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

עניין להשוות את ההתייחסות של עם-ישראל ושל אומות-העולם לתחילתה של שנה חדשה. יהודים מכינים עצמם לקראת ראש-השנה על-ידי הכנות נפשיות מרובות, ובהגיע היום הזה אופפת אותם תחושת יראה וכובד-ראש. לעומת זה, אצל אומות-העולם נפתחת השנה החדשה בחיגה של שיכרון-חושיים. הפי-ניו-ייר.

אם תרצו, יש כאן תמצית הגישה היהודית לחיי האדם ולתפקידו על-אדמות. יהודי יודע שיש תכלית ומטרה לחייו בעולם הזה. הוא מאמין שיש מי שלפניו עליו לתת דין-וחשבון על מעשיו. בהתקרב ראש-השנה עוברים בו רעד וחרדה: מה קורה אצלי? היכן אני עומד בביצוע שליחותי בעולם? הוא עושה את חשבון-נפשו ומחליט להשתפר. ללמוד יותר תורה, להתפלל בכוונה יתרה, לתת יותר צדקה, לעשות יותר מעשים טובים. רק אז הוא מעז לבוא, בהכנעה ובלב חרד, לבקש מהקב"ה עוד שנה.

מורכבותו של יום

שמו של היום הזה מבטא את מהותו – ראש-השנה. א' בתשרי אינו היום הראשון של השנה בלבד, אלא הוא ה'ראש' שלה. כשם שהראש מעניק חיות לכל הגוף ומפעיל את כל איבריו, כך בראש-השנה נקבע כל מה שיקרה במשך השנה. לכן זה יום הדין, ואנו מרבים בו בתפילה ובאמירת תהילים.

תפיסה זו מסבירה את מורכבותו של ראש-השנה. מצד אחד אין אומרים בו 'הלל', כדברי חז"ל: "הקב"ה יושב על כיסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, וישראל אומרים שירה?!". גם אין אומרים בתפילה "מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון", כי ראש-השנה לא ניתן לשמחה ולששון.

ובכל-זאת מצווה לאכול ולשתות ולשמח בו, ואף נאמר על היום הזה: "אכלו משמנים ושתו ממתקים". השמחה נובעת מביטחוננו שהקב"ה

שנה טובה ומתוקה, שנת הגאולה האמיתית והשלמה

הבחירה שמעניקה שנה טובה

בבחירתו המיוחדת של הקב"ה בעם-ישראל.

הסרת ההסתר

אם-כן, לשם מה יש צורך בעבודת התשובה של חודש אלול, והלוא הבחירה של הקב"ה בעם-ישראל אינה תלויה כלל וכלל במעשינו? התשובה היא, שאמנם הבחירה עצמה אינה תלויה במעשינו, אבל כדי שהיא הזאת תהיה גלויה, צריך להסיר את הדברים המעלימים ומסתירים, וזאת עושים על-ידי התשובה.

עתה יובנו דברי חז"ל שקודם ראש-השנה כבר בטוחים בני-ישראל בניצחונם בדין: "לובשים לבנים ומתעטפים לבנים... לפי שיודעים שהקב"ה עושה להם ניסים". מניין לנו הביטחון הזה, שנזכר בדין? אלא שבראש-השנה מתגלית הבחירה של הקב"ה בעם-ישראל, שלמעלה מכל חשבונות, והיא אינה תלויה במעשינו. איננו צריכים ליצור דבר חדש, אלא רק להסיר את ההסתרים ולגלות את הבחירה הקיימת. לכן אנו בטוחים שנזכה לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, בבני, חיי ומזוני רויחין.

(תורת מנחם כרך כג, עמ' 291)

ישראל, והלוא אין להשוות כלל וכלל את הקשר שבין הקב"ה לעם-ישראל לקשר שלו עם אומות-העולם?! לכאורה אין כאן מקום לבחירה, שכן ברור לגמרי שהקב"ה רוצה בישראל, הלומדים את תורתו ומקיימים את מצוותיו. מה יש כאן לבחור?!

בחירה אמיתית

אלא הקשר שבין עם-ישראל לקב"ה, הקשור בתורה ומצוות, מגיע רק לנקודה שבה מעשי האדם תופסים מקום. אך יש נקודה שבה מעשי הנבראים אינם תופסים מקום כלל וכלל. על הדרגה הזאת נאמר: "פחשכה - פאורה", כי החושך והאור שווים שם לגמרי. בדרגה הזאת אומר הקב"ה: "הלוא אח עשיו ליעקב" - שניהם שווים כביכול.

וזו בקשתנו, שבאותה דרגה עליונה, שבה אין 'סיבות' להעדפת עם-ישראל מעמים אחרים - "יבחר... את גאון יעקב". אנו מבקשים שהקב"ה יבחר בנו, אף שאין שום סיבה ונימוק לבחירה הזאת. ממילא מובן שגם החיסרון שהיה בעבודת השנה שעברה אינו פוגע

ראש-השנה אנו מבקשים מהקב"ה כתיבה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה. באיזו זכות אנו מבקשים זאת, כאשר מעשינו במשך השנה שחלפה אולי לא היו כראוי? אמנם אנו מגיעים לראש-השנה אחרי התעוררות התשובה בחודש אלול והתחנונים בימי הסליחות, ובכל-זאת, ייתכן שהתשובה עדיין אינה שלמה.

לשם כך אנו מבקשים לעורר את נקודת ההתקשרות העמוקה שבין עם-ישראל לקב"ה, שהיא למעלה מהמקום שבו מעשינו יכולים לפגוע. זה מה שאנו אומרים בראש-השנה לפני התקיעות: "יבחר לנו את נחלתנו, את גאון יעקב אשר אהב סלה".

בלי סיבות

בחירה אמיתית אין לה סיבות ונימוקים, כי אם יש סיבה להעדפת האחד ממשנהו, אין כאן בחירה חופשית באמת. רק במצב ששני הדברים שווים לגמרי בעיני הבוחר יכולה להתקיים בחירה חופשית אמיתית.

איך אנו מבקשים אפוא שהקב"ה יבחר בעם-

מן המעיין עשרת ימי תשובה | מאת הרב אליעזר ברוד

התשובה מתקבלת

אף-על-פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש-השנה ויום-הכיפורים, היא יפה ביותר. ומתקבלת היא מיד, שנאמר "דרשו ה' בהמצאו".

(רמב"ם הלכות תשובה)

בהיותו קרוב

"דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיה נה). אלה עשרה ימים שבין ראש-השנה ליום-הכיפורים.

(ראש-השנה יח,א)

תיקון ימי השבוע

שבעת הימים שבין ראש-השנה ליום-הכיפורים כוללים את כל ימי השבוע. הדבר מאפשר לשוב על כל מה שהאדם חטא בכל יום מימי השבוע ולתקן את הימים. בכוחנו לעשות תשובה על כל יום ולתקן את כל העוונות של היום הזה בשנה שעברה.

(יערות דבש)

תמיד בתשובה

העולם נוהג לשוב בתשובה בימי הסליחות. אנשי

אמרת השבוע

תשובה לכול

הצדיק בעל 'ישמח משה' עמד פעם אחת בערב ראש-השנה והביט ביהודים הרצים באימה וביראה להתפלל בבית-הכנסת. הרהר הצדיק בליבו: "היהודים האלה רצים משום שאימת יום-הדין עליהם. לכל אחד ואחד חטאיו ועוונותיו, והוא חרד לשוב בתשובה ולתקן את מעשיו. אבל אני, ברוך-השם, לא אירא ולא אפחד. לא נתבטלתי השנה מעבודת הבורא, למדתי ברוך-השם, התפללתי, קיימתי מצוות ומעשים טובים".

כעבור זמן ישב הצדיק לעיין בספר, ונפלה עליו תרדמה. בחלומו ראה חבילות של מצוות ומעשים טובים, חיה כי הם מעשיי שלו. לחרדתו גילה כי בכל מצווה יש פגמים וקרעים.

הקיץ מבוהל וקרא: "אבוי לי, עכשיו מתברר שעלי לעשות תשובה על כל המעשים הטובים שלי". מיד רץ גם הוא באימה לבית-הכנסת.

מעשה מקדימים לשוב בחודש אלול. ואני אומר שיש להתחיל בתשובה מיד אחרי תפילת נעילה ביום-הכיפורים.

(רבי ישראל מסלנט)

יש זמן לשוב

חז"ל אמרו (ראש-השנה ב) שיום אחד בשנה חשוב כשנה, ומקצת היום ככולו. אם-כן, בשעה קלה, שעה אחת קודם יום-הכיפורים, יש עוד זמן לעשות תשובה, והיא עולה לכל השנה כולה.

(שיח שרפי קודש)

מה נחוץ

סוחר אחד, מחסידי בעל ה'שפת אמת', בא אליו בעשרת ימי תשובה לשאול עצה בענייני מסחרו. כנהוג, הגיש לרבי פתקה, והוסיף בעל-פה שהעניין נחוץ לו מאוד עוד היום. אמר לו הרבי: "היום - העניין הנחוץ הוא לעשות תשובה".

ממה לפחד

יהודי חולה פנה לרבי הליל מרדושיץ: רבי, אני מפחד מפני המוות. אמר לו רבי הליל: אם תפחד מפני החיים ותעשה תשובה, לא תפחד מהמוות.

שופר מן השמים

החשש מפני עזיבת הבית ונדודים למקום בלתי ידוע היה גדול. גם הגיעו שמועות על מחלות וייסורים, שהיו מנת חלקם של הפליטים. כנער יליד מוסקווה הבין את הלבטים, אך ציפה בשקט להחלטת הוריו.

ימי מלחמת העולם השנייה. כוחות צבא האויב הגרמני התקדמו במהירות והעמיקו לתוך רחבי ברית המועצות, ואיימו להגיע עד מוסקווה. רוב יהודי העיר עזבו את ביתם ואת רכושם, ונדדו לאזורים נידחים, לאוזבקיסטן, לקזחסטן ועוד.

לקראת הימים הנוראים של שנת תש"ב נעשה המצב קשה ממש. מטוסים גרמניים החלו להפציץ סמוך למוסקווה. משרדי הממשלה והקרמלין פונו ועברו לקויבישב. גם תנועת הרכבות לכיוון טשקנט ואלמטה אטה נחסמה.

"מוכרחים להימלט מכאן", פסק האב בהחלטיות. "רק דרך אחת נותרה לנו, לנסוע מזרחה, לסיביר".

לילה של אריזה עבר עליהם, מתוך חששות ולב דואג. מי יודע אם יספיקו לצאת, או שמא כבר מאוחר. ומי יודע לאן יגיעו ומה יהיה עליהם. אך אבי המשפחה, יהודי ירא-שמים, עודדם כל העת לשים את מבטחם בה, שינחה אותם בדרך הנכונה.

בשעת בוקר מוקדמת יצאה הרכבת, נושאת בתוכה בצפיפות המוניים הנמלטים מן האויב. הרכבת הזאת נועדה במקורה לבהמות. הקור העז הוסיף גם הוא על קשיי הנסיעה. אך הכול חשו סיפוק ואושר על עצם נתיב ההצלה שנפתח לפנייהם. לו ידעו כי רכבת זו הייתה האחרונה שהצליחה לעזוב את מוסקווה, היו מאושרים פי כמה וכמה.

לאחר עשרים ואחד ימי נסיעה קשה ומפרכת הגיעה הרכבת לבשקיריה שבסיביר. מהתחנה נסעו במשאיות לכפר קטן ונידח, שיהודים ודאי לא דרכו בו זמן רב. החיים בכפר היו דלים מאוד, אך בגלל הנוהל הקפדני, שחייבם להיות כל היום בשדה, הייתה בידם אפשרות לקנות תפוחי-אדמה ומעט קמח, שנאכל בקושי, באין-ברירה.

עברה שנה. התקרבו הימים הנוראים. את מוח האב העסיקה דאגה אחת: מה יהיה על מניין תפילה בראש-השנה. נודע לו שבכפר סמוך מתארגן מניין חשאי לימים הנוראים.

בתוך ההכנות לנסיעה חלה האב במחלה

אהב לטייל בה, במיוחד בעת שדאגות ומחשבות טרדו אותו. יום אחד, כששוטט לבדו בחורשה, ראה פתאום ראש של אייל, ולו שתי קרניים! בלב פועם משמחה ומהתרגשות לקח את ראש האייל. מחשבות רבות התרוצצו בראשו. כיצד הגיע לכאן ראש

קשה, שמנעה ממנו את הנסיעה. יותר מעצם המחלה דאג מה יהיה על תקיעת שופר. הלא זו מצוות היום, וכיצד יעבור את ראש-השנה בלעדיה. הדאגה דרדרה מאוד את מצב-רוחו. סמוך לביתם השתרעה חורשה גדולה ומזונחת. הנער הכירה היטב. הוא

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

שופר גדול

הגאולה העתידה קשורה בתקיעה ב'שופר גדול', כמו שנאמר (ישעיה כז,ג): "והיה ביום ההוא ייתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים". כך אנו גם מתפללים שלוש פעמים בכל יום: "תקע בשופר גדול לחירותנו".

בתורה מצאנו שלושה סוגי שופרות: (א) השופר הרגיל של ראש-השנה; (ב) השופר של מתן-תורה, שעליו נאמר (שמות יט,ט): "ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד", שזה שופר שקולו חזק, 'קול גדול'; (ג) השופר של הגאולה, שהוא 'שופר גדול'. ההבדל ביניהם וייחודו של השופר גדול של הגאולה יובנו לאחר הסברת עניינו של השופר בכלל (ראה ספר המאמרים מלוקט, תשרי-חשוון, עמ' י).

השופר העתידי

לפני תקיעת השופר בראש-השנה אומרים את הפסוק (תהילים קיח,ה): "מן המיצר קראתי יי, ענני במרחב יי". זה גם מבנהו של השופר – צידו האחד צר ("מן המיצר") וצידו השני רחב ("במרחב"). עלידי הלחץ שמפעיל התוקע בצידו הצר, בוקעת התקיעה מן הצד הרחב. דבר זה מסמל את מהותו הרוחנית של השופר – צעקה פנימית הבוקעת דווקא מתוך המיצר והלחץ. השופר מבטא את 'צעקת הלב' של יהודי, שחש את ריחוקו מה', וצועק מתוך כאב על רצונו לחזור ולהיות קשור ודבוק בקב"ה.

צעקה פנימית זו מגיעה לרום המעלות, ומכאן חשיבותה העצומה של מצווה זו. עלידי הצעקה "מן המיצר" מגיעים עד 'מרחב יי' – עד הדרגות האין-סופיות והבלתי-מוגבלות של האור האלוקי. לכן השופר מעורר חיות חדשה ושפע חדש למען העולם, למשך כל השנה החדשה.

וכאן באים ההבדלים בין סוגי השופרות: השופר של ראש-השנה הוא שופר רגיל, שאכן מעורר שפע אלוקי מאת ה'. השופר של מתן-תורה, שהיה לו 'קול גדול', מבטא גילוי אלוקי רב ועצום. אולם השופר העתידי, יהיה 'שופר גדול'. משמעות הדבר, שאז תתגלה עצם המהות האלוקית, שכשהיא לעצמה למעלה מכל התגלות ומכל שייכות לעולמות המוגבלים.

מהצער אל הגילוי

ה'שופר גדול' הזה, ככל שופר, בא גם-כן בעקבות מצב של 'מיצר'. לפני הגאולה עומד עם-ישראל במצב של 'מיצר' – הצרות הגשמיות והירידה הרוחנית העצומה גורמות לכל יהודי לחוש תחושה עמוקה של 'מיצר'. במיוחד צר וכואב ליהודים שבבחינת 'אובדים' ו'נידחים', החשים כאב עצום על ריחוקם מהאמת האלוקית. ה'מיצר' הזה והלחץ ל ערב הגאולה, הם היוצרים את הקרקע להתגלות העצומה של ה'שופר גדול'.

עם זה, הגילוי של ה'שופר' העתידי אינו מעשה ידי אדם. לכן נאמר: "ייתקע בשופר גדול" – ייתקע מאליו. שכן מצבו של עם-ישראל ערב הגאולה הוא בשפל כזה, שהקב"ה אינו מצפה ממנו להתעורר בעצמו, אלא הקב"ה הוא המעורר את העם עלידי ה'שופר גדול'. כאשר הקב"ה 'תוקע' ב'שופר' הזה, ומערה על עם-ישראל את ההתגלות הגדולה הזאת, ממילא מתעורר כל יהודי, אפילו מי שהיה בבחינת 'אובד' ו'נידח', ואף הוא בא להשתחוות לה' בהר-הקודש.

מכאן מובן, שעיקר העבודה ערב הגאולה אינה דווקא בהשגת מדרגות עליונות, אלא בהתבטלות ובתחושת 'מיצר'. יהודי צריך לחוש צער וכאב על מצבו הרוחני, ולדעת שגם המדרגות הרוחניות שאליהן הגיע, אינן בזכות אישיותו העצמית, אלא בכוחו של הקב"ה, שכבר מתחיל להאיר עליו מעט מהגילוי של ה'שופר גדול'. תחושת התבטלות זו היא הכנה לגילוי המלא של ה'שופר' העתידי, שיעורר את כל עם-ישראל, וכולם יבואו להשתחוות לה', בגאולה האמיתית והשלמה עלידי משיח-צדקנו.

האייל? זו ממש מציאה מן השמים. שתי קרניים שמן אפשר לעשות שופרות כשרים למהדרין. אולם מי יכין את השופר? הנער מיהר להחביא את ראש האייל במקום מסתור. בשל מחלת האב בא גיסו לביקור. הנער ידע שגיסו זה ניחן בידי זהב, ובוודאי ידע כיצד לייצר שופר מקרן האייל. בהתרגשות סיפר לו על המציאה והוביל אותו אל החורשה. אך שוד ושבר, ראש האייל נעלם ואיננו.

כמה ימים חש הנער שיברון-לב, והרבה להתבודד בחורשה. יום אחד, למרבה ההפתעה, ראה שוב את ראש האייל. הפעם לא השתהה, הסתיר את הראש תחת בגדיו, והספיק להביאו לגיסו, וזה לקחו עמו לעבודה בשדה.

בכישרון וזבזביות החל הגיס במלאכת עשיית השופר. הוא קדח חור באחת הקרניים, ניקה וניסר. לא עבר זמן רב והשופר היה מוכן. הגיס קיבל עליו סיכון גדול. אחד מהגויים, חבריו לעבודה, עלול היה להלשין עליו. הוא סיפר להם שהוא מכין כלי-נגינה מיוחד במינו...

בבית הקטן, ליד מיטת חוליו של האב, התאספו היהודים המעטים שהיו במקום, והתפללו מעומק ליבם את שזכרו וידעו מתפילות ראש-השנה. בהגיע זמן התקיעות קם האב בכוחות על-אנושיים, לקח ברעדה את השופר, ולאחר שבייך את הברכות בשפה ברורה תקע תקיעות חדות וצלולות, אשר הרעידו את כל נימי הנפש.

באותו רגע פרץ בכי מר מפי כל המתפללים. כל אחד ואחד מהם עבר בשנה האחרונה סבל רב. רבים איבדו קרובי-משפחה. הזיכרונות שעלו וצפו פתחו את סכר הדמעות, וכך פרקו מעט מהמשא הכבד שנשאו בליבם. את המשך התפילה עשו מתוך התעוררות של תשובה, בבכי ובתחנונים.

המלחמה נסתיימה. המשפחה חזרה למוסקווה ועמה השופר היקר, שעליו שמרו מכל משמר. לילה אחד פשטו שוטרי הג'יפ-או על הבית ועצרו את אבי המשפחה. השוטרים לקחו עמו גם את ספרי הקודש ואף את השופר. מאוחר יותר נקראו בני המשפחה לקחת את החפצים והספרים בחזרה, אך כאשר ביקשו את השופר – נענו שלא ידוע לאנשי המשטרה במה מדובר.

קולו של השופר המסתורי הוסיף להדהד באוזני הנער גם כאשר היה אב לילדים וסב לנכדים. מדי שנה בשנה, כשהיה נזכר בעצב בשופר, שהרשעים הצליחו לעשוק מידם, היה מרהרר בליבו: "מי יודע, אולי באותה דרך שהשופר הגיע אליהם, ממש מן השמים, נלקח בחזרה מן השמים".

בראש-השנה אנו מקבלים את מלכותו של הקב"ה. אך לא די בעצם קבלת המלכות, אלא העיקר שהיא תהיה בשמחה, שלא תהיה עלינו כעול. כמו שנאמר: "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם (צמח צדק)

פתגם חסידי

יש תפילה ויש תפילה

לטובה, וצריך היה להיערך בהתאם, הוא מסביר.

באו להציץ

עוד הוא מספר על אותו מניין מיוחד: "בתפילה היו עוקבים אחר הכוונות בסידור הרש"ש, עובדים מילה אחר מילה בחדרת-קודש. יראת יום הדין הייתה מוחשית. המעיטו בפיוטים, והדגש היה מושם על הברכות שלפני קריאת שמע, קריאת שמע, וכמובן תפילה של לחש וחזרת הש"ץ. רבים מתושבי ירושלים באו להציץ בתפילת המקובלים".

בדרשותיו הוא מסביר את עניינם של המנהגים וה'סימנים' הייחודיים לימים הנוראים. "אנו נוהגים מנהגים בעלי מוטיבים חיצוניים. ה'סימנים' שאוכלים בליל ראש-השנה, מנהג התשליך, הכפרות. כמו-כן יש עוד היבטים חיצוניים, שאנו חייבים בהם על-פי ההלכה - תפילות ארוכות, חמשת העינויים של יום-הכיפורים, הוידוים וההכאה על החזה, כנגד הלב".

המטרה - לעורר

מסביר הרב מוצפי: "המנהגים הללו יכולים לעורר תהייה. גם התשליך נראה מוזר. עומדים מאות אנשים ליד מקור-מים שיש בו דגים, מתפללים ולאחר מכן מפשפשים בכיסיהם. יש מי שיאמרו בתום-לב שהשליכו את עוונותיהם לדגים. יחלפו עוד כמה ימים ונראה תרגולים הנשחטים כדי לכפר על העוונות של בני-האדם שסובבו אותם מעל ראשיהם. האומנם?"

את הרב בן-ציון מוצפי, ראש ישיבת בני ציון ודרשן ידוע בקרב עדות המזרח, קשה מאוד לתפוס לשיחה בימים האלה. הוא עובר מבית-מדרש אחד לבית-כנסת שני, ומשם לשיבה וחוזר חלילה, נושא דברי התעוררות באוזני הנוכחים.

בימי נעוריו זכה, בזכות אביו, להתפלל במניין המקובלים 'המכוונים' בירושלים. על המיוחד במניין הזה הוא מספר: "המקובלים מאריכים בכל מילה, על-פי כוונות שתיקן הרש"ש. בכל מילה הם מכוונים שמות-קודש וצירופים המובנים ליודעי ח"ן. יש מילים בתפילות הימים הנוראים, שמאחוריהן עשרה דפים של כוונות וייחודים".

אספת הכוונות

להמחשה הוא מתאר את אורכה של התחלת התפילה: "מהרגע שמתחילים בימים הנוראים בחזרת הש"ץ את 'השם שפתי תפתח' ועד סוף ברכת 'מחיה המתים', עוברת כחצי שעה. מנגנים את המילים במנגינות הייחודיות לכל אחת ואחת, ומכוונים בהן. כך כל התפילות מקבלות משמעות עמוקה יותר".

בין המתפללים היו המקובלים הצעירים של אותם ימים, רבי מרדכי שרעבי, חכם מנצור בן-שמעון, והמקובל הידוע רבי משה ימיני. "בראש-חודש אלול היו מתקבצים לאספה, ועורכים הכנה מיוחדת לקראת תפילות הימים הנוראים, על-פי סידור הרש"ש. כי בכל שנה יש חלקים בתפילה שבהם הכוונות משתנות, על-פי השנה הבאה עלינו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שינויים בתפילה

שאלה: מה הם השינויים בתפילות עשרת ימי תשובה, ומה הדין אם שכחו והתפללו כרגיל?

תשובה: השינויים מדין התלמוד: בברכה שליטת של תפילת העמידה, במקום לסיים "האל הקדוש", מסיימים "המלך הקדוש" (וכך אומרים בליל שבת, בתוך ברכת 'מעין שבע'). בברכת 'השיבה שופטינו' במקום לסיים 'מלך, אוהב צדקה ומשפט', מסיימים "המלך המשפט". כי בימים האלה הקב"ה מראה את מלכותו בגלוי, בבואו לשפוט את העולם.

מי שטעה ואמר כרגיל, אם נזכר מיד, אומר מיד "המלך הקדוש" או "המלך המשפט". אם נזכר לאחר שיעור זמן אמירת שלוש המילים "שלוש עליך, רבי", או שכבר התחיל את הברכה הבאה - אם טעה ב'האל' הקדוש, צריך לחזור ולהתחיל מראש התפילה. אם טעה ב'השיבה שופטינו' ימשיך בתפילתו כרגיל (וטוב שיתפלל שוב כראוי, כ'תפילת נדבה').

הוספות מתקנת הגאונים: בברכה ראשונה של תפילת העמידה - "זכרנו לחיים"; בברכה שנייה - "מי כמוך"; בברכת 'מודים' - "כתוב", ובברכת 'שים שלום' - "ובספר חיים". אם שכח לאומרם, ונזכר לאחר שאמר את שם ה' שבחתימת הברכה - אינו חוזר.

הוספות מאוחרות יותר: בין 'שתבח' לקדיש אומרים "שיר המעלות ממעמקים". בתחנון אומרים בשחרית ובמנחה "אבינו מלכנו". זאת, כמובן, נוסף על אמירת ה'סליחות' בהשכמה, כנהוג ברוב קהילות ישראל (למנחה חב"א אין אומרים סליחות בעשרת ימי תשובה אלא בצום גדליה בלבד, כ'תענית ציבור').

מקורות: ברכות יב.ב. טושי"ע או"ח ס' תקפב, תרב, נ"כ וש"ע אדמו"ר הזקן שם. ספר המנהגים חב"ד עמ' 52.

תיקון: בשבוע שעבר נכתב במדור זה שעירוב תבשילין מתיר הכנה מיום-טוב ראשון לשני. זו טעות. עירוב תבשילין מתיר רק הכנה מיום-טוב שני לשבת.

Levi Hartman
לוי הרטמן

Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499

www.levifunding.com

3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218

דובר עברית

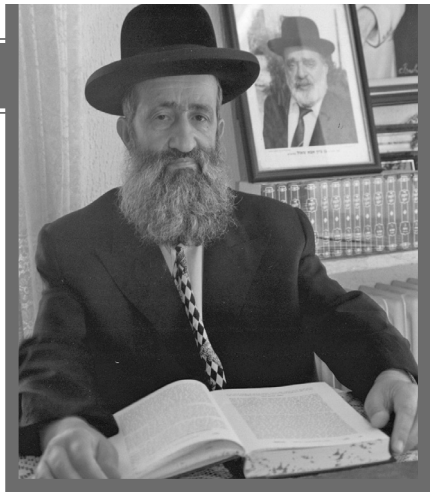
סופר סת"ם · HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN

משה הלוי קליין

321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company

הרב מוצפי. המשמעות האמיתית של תשליך וכפרות

"הרמב"ן מסביר, שכל הדברים הללו שתיקנו חכמים נועדו לעורר אותנו להבין את משמעות חדרת הדין ועומקו, כדי שנעשה תשובה ונעסוק במעשים טובים. אלה סממנים חיצוניים, שמטרתם לגרום לאדם הכנעת-הלב והרהורי תשובה. הכלים החיצוניים האלה מביאים אותנו למטרה, שהיא התשובה. עשרת ימי התשובה, שבין ראש-השנה ליום-הכיפורים, הם עת רצון לקבלת התפילה. יהודי שיפתח פתח של תשובה - מובטח לו שיענה וכי תפילתו תניב פירות".

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

אתרוגים

פרי עץ הדר מקלבריה

401 קינגסטון און.

בין מונטגומרי לקראון סט.

(ליד החנות 'כל טוב' ותחנת האוטובוס)

כמדי שנה בשנה נסענו יחד גם השנה לקלבריה שבאיטליה והבאנו אתרוגים מהודרים שנלקטו על-ידינו ובהשגחתנו, עם עוד משגיח תמידי אשר שם. השגחנו על כל האתרוגים שייקטפו רק מפרי עץ הדר כשר ומהודר. האתרוגים יפים ומהודרים מאוד, במחירים נוחים

המעוניינים יפנו בהקדם לר' הרשל שי' שיפריין, טל' 917-407-1198 או לר' לוי שי' הכהן זרחי, טל' 909-8050 (718) או 755-6851 (917). פקס 483-9529 (718)

Email: Qualitywsrogim@gmail.com

בברכת כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה, ומשיח נאו

הדר הוא לכל חסידי